

و کالت دعاوی

و کیل اصولا بکسی اطلاق میشود که پیشه و شغل خود را دفاع و تعقیب از دعاوی اقامه شده در محاکم قرار داده و در مسائل مطروحه اظهار نظر نماید .

از نظر فلسفی سیسرون (Cicéron) یکی از حکما و خطبای معروف روم در کتاب خود و کیل را اینطور تعریف میکنند و کیل مرد صالح و درستی است که دارای اطلاعات قضائی بوده و بتواند با سلاست و جزالت بیان قضایا را طرح نموده و در سایه مشاوره و تنظیم لوائح کتبی و اظهارات خود حقوق مراجعہ کنندگان را حفظ و یا آنکه راسا دعاوی طرفین را خود شخصا رسیدگی نموده مانند یک نفر قاضی آنها را قطع و فصل نماید .
در عرف عامه و کیل مفهوم دیگری داشته و از تقوه باین لفظ معانی خاصی در نظر آنان جلوه گر میشود .

بعضی و کیل را مدافع حقوق ایتم و بیوه زنان دانسته و برخی دیگر میگویند در سایه توجه و مساعی و کیلست که عموم بدبختان و مظلومین و محرومین از مال و جان بحق خود رسیده و از شرو صدمه غاصبین و متجاوزین بحق مصون و محفوظ میگردند دسته دیگر عقیده دارند که و کلاء مردمانی پشت هم انداز میباشند که آزار و اذیت خلق را پیشه خود ساخته و بواسطه جلالت و مهارت خود هر مقصر و بی حق را بیگناه و صاحب حق و بالعکس هر صاحب حق و بیگناهی را مجرم و ذیحق جلوه میدهند . بقول سعدی :
فرشته که و کیل است بر خزان باد چه غم خورد که بمیرد چراغ بیوه زنی
امروزه در نتیجه تکامل و ارتقاء بشر و مقرراتی که در کلیه کشورها مخصوصا در ایران برای این شغل وضع گردیده آنرا شغل آبرومندی ساخته و تقریبا بسبب آنرا بروی اشخاص ناسدان و غیر مهذب مسدود نموده است .

ولتر (Voltaire) فیلسوف و نویسنده نامی فرانسه میگوید بهترین مقام در عالم شغل و کالت است و کمال مطلوب من در دنیا این است که و کیل بوده باشم .

اغلب از فلاسفه و دانشمندان مانند گوته (Goethe) دمستن (Démosthène)

پوانکاره (Poin caré) تاگور (Tagore) و جمع کثیری از همین قبیل فضلا و نویسندگان و سیاسیون از وکلاء مبرز دادگستری بوده و در پیشرفت عدالت و احقاق حق مردم و جامعه زحمات و صدماتی را متحمل شده اند.

دادگستری شبیه بکارخانه بزرگی است که محصول و نمره آن عدالت است و افراد کارگر و صنعتگران آن کارخانه اعضاء دادگستری می باشند و مواد اولیه آن هم دعاوی مطروحه ایست که بوسیله اصحاب دعوا یا وکلاء که رابط و راهنمای این مردم میباشند بآن محل برده شده و از لحاظ تقسیم کار عموم کارکنان این کارخانه از رئیس دیوان کشور تا مامورین جزء ابلاغ و احضار موظف بانجام وظایفی باشند تا بالنتیجه جامعه را بلباس عدالت که پس از طی مراحل عدیده از این کارگاه بیرون آمده است زینت و آرایش دهند.

اصل و منشاء شغل وکالت و مدافعه حق بهیچوجه ملازمه با پیدایش سازمان قضائی نداشته و از موقعی که بشر منافع خود را تشخیص داد. هرگاه اصطکاک و تضاد می نسبت بآن منافع مشاهده نموده یا خود مقدم بدفاع و دفع شر از خود شده یا مباشرت آنرا نیابتا باشخاص مجرب و با صلاحیت دیگر واگذار کرده پس اصل مسلم این است که حق دفاع از حقوق مسلم و مختصه بشر بوده و در سایه تمدن و تکامل اصول و قوانینی برای آن وضع شده که برای قبول این خدمت آگاهی و معرفت بآن قوانین و اصول را ایجاب مینماید بقول هانری فرانسوا د اگسوا (Henri Francois d'agesseau) یکی از قضات مشهور فرانسه قدمت شغل وکالت از قضاوت بیشتر بوده و لزوم آن هم از قضاوت بیشتر است.

شغل وکالت نه فقط اطلاعات با اصول قضائی و قوانین موجوده موضوعه هر جامعه را لازم دارد بلکه برای پی بردن بحقایق امور و تعیین علت حدوث آن نباید مانند یک نفر فیزیسین یا شیمیست که با موجودات غیر ذی روح سروکار دارند فقط با اصول موضوعه و بدیهیات اولیه اکتفا نموده و هر گونه امر را مولود یک علت دانست و نسبت بتمام اشیاء آنرا عموم داد بلکه برعکس و کیل مواجه با تجلیات زندگانی و یک سلسله تمایلات گوناگون و منازعات و مناقشات افراد هیئت اجتماع بوده که برای کشف و اثبات حقایق باید به پیدایش و تکوین آن پی برد. روابط و علائق و بستگیهایی که امور و قضایا را بهم مرتبط میسازد در نظر گرفته و از مجموع کیفیات عوامل مکونه قضایا و امور را استنتاج نماید.

طرق تحقیق نسبت به مواد و علوم هم متفاوتست زیرا در طبیعت موجودات غیر ذیروح یا غیر آلی طبیعت آن تابع علل و موجبات تغییر ناپذیر میباشد مثل اعمال فیزیکی و شیمیائی مانند قانون نیوتن انگلیسی راجع بسقوط اجسام و یا قانون دالتون انگلیسی (Dalton) در شیمی راجع به نسبت های مضرری و یا تمام قضایای هندسی و ریاضی ولی در موجودات ذیروح وقایع و امور منتسبه بآن این نظر فرق میکند زیرا عناصر ذیروح طبیعت تابع وزائیده علل بشمار می آید که مسبب پیدایش آن شده اند و برای فهم علت حدوث و وقوع آن کلیه علل و موجبات را باید در نظر گرفت و تا دماغ و کیل بوجد نظم و ترتیب و مناسبات علت و معلول امور متوجه نشود قادر بکشف آن نخواهد شد و بهمین جهت است که اطلاعات و کیل از سایر ارباب فن باید جامع تر و کاملتر باشد .

در یونان قدیم این موضوع اهمیت خاصی بخود گرفته بود و پریکلس (Periclès) اول شخصی بود که در مجمع و کلام در آتن با اطلاعات وسیع و طبع و قواد خود دفاع از حقوق اشخاص مینمود و این عمل در آتن معمول گردید و افراد برای دفاع جان و مال خود خطبا و دانشمندان را انتخاب مینمودند که در این سنت تخصص کاملی داشتند از قبیل تیمستوکل (Themistocle) پریکلس (Periclès) و اریستید (Aristide) و غیره.

در بادی امر این خطبا نطقهای خود را با لوایح نیابتا از طرف موکلین خود قرائت نموده و پس از آنکه این صنعت صورت حرفه بخود گرفت نطقها و خطابه ها را بموکلین خود فروخته و آنها هم برای دفاع از خود در مقابل قضاة قرائت مینمودند و دموستن (Démosthène) هم این رویه را تعقیب نمود ولی عملی که مورد ملامت و نکوهش او گردید این بود که در یک سخن دعوا میگفتند برای متخاصمین لوایحی تهیه کرده و به آنها فروخته بود

بهر حال از مجموع آنچه گفتیم اینطور نتیجه میگیریم که وکالت شغلی است شریف و قدیمی و از اول بشر بآن آشنائی داشته و مرور سیر تکاملی نموده تا به مرحله امروزی خود رسیده است و امروزه وکیل در دنیا کنونی و این جنجال و تراحم منافع باید علاوه بر معلومات عمومی و احاطه بفرهنگ عمومی (Culture general) تمام قضایا را نزد خود حل و فصل نموده و در میدان نزاحات و منازعات و هوی و هوسها و شهوات لاتعدولا تخصصی انسانی جهان کنونی خود را در بالای این میدان قرار داده و با کمال احاطه

و دانش و عقل و درایت و از روی کمال بی‌فرضی و بدون آرایش و پیرایه و بسا کمال وجدان قضاوت صحیح نموده صلاح و فساد آنها را سنجیده پس از سنجش آنطرفی که روی حق و حقیقت بود قبول نموده و از آن دفاع و وکالت نماید و تنها بواجب و خشک قوانین نپرداخته و قشری نباشد و گرنه در قبال قضایای جدید و تحولات روز افزون دنیای سیاسی و اقتصادی کمیت اولنگه و وا خواهد ماند بلکه باید هر روز با آخرین حربه زمان مجهز بوده باشد تا بتواند از حق موکل و ممنوع مظلوم و مصدوم خود دفاع نماید و باترقیات آنی جهان که یک اصل مسلمی است همدوش و قرین باشد .

پس از احاطه بفرهنگ عمومی که اولین سرمایه اوست باید بصیرت و آشنائی و اطلاع او نسبت بدانند عمومی زیاد باشد و همیشه تقریرات و تحریرات او مزین بعلوم متداوله باشد و با قوه فصاحت و بلاغت جلب نظر عموم را نموده جمود و رکود ذهنی نداشته باشد و باید مانند بحر موج و دائرة المعارفی باشد که از کلیات علوم و حرف و صنایع تا حد رفع احتیاج و لزوم با اطلاع بوده و تا آخر عمر در حال تحصیل علوم و کسب کمال باشد و با زینت تقوی و شرف هادی و مشعل دار راه قاضی باشد و برای احراز حقیقت و حکومت عدل قاضی را راهنمایی نموده و از سنگلاخ‌های پر پیچ و خم و دشواری‌هایی که در راه وصول بحقیقت ایجاد شده قاضی را بسلامت بساحل نجات برساند .

(بقیه دارد)

شعبه‌های علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی